

Felhívás a jubileumi, XXX. Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyen való részvételre

Kálmány Lajos (1852–1919) vidékünk első néprajzkutatója, a modern magyar folklórtudomány egyik megalapozója tiszteletére a Zentai Városi Könyvtár harmincadik alkalommal szervezi meg a Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyt. Rendezvényünk a kezdetektől fogva mindig fontosnak tartotta, hogy a valamikori mesemondók és mesegyűjtők előtt tisztelegjen. Az idei évben a verseny két kiemelkedő szakemberére szeretnénk emlékezni, a 15 éve elhunyt Bodor Anikó népzene-kutatóra (1941–2010) és a 16 éve elhunyt Papp György nyelvészprofesszorra (1941–2009). Munkájuk és életpályájuk, akárcsak a vajdasági magyar mesemondók és mesegyűjtők tevékenysége nagyban formálta, alakította és népszerűsítette e nemes vetélkedő elmúlt három évtizedét.

A hagyományoknak megfelelően az idén is a verseny elődöntőit április utolsó hetében öt körzetben: a Bánságban (Muzslya), Nyugat-Bácskában (Bácskertes), Közép-Bácskában (Temerin), Észak-Bácskában (Hajdújárás) és a Tisza mentén (Zenta), döntőjét pedig **2025. május 31-én** tartjuk. A jelentkezők korhatár nélkül a következő három kategóriában versenyezhetnek:

1. Előadóművészi kategória: egy népmese előadása. A versenyszám műsorideje legfeljebb 5 perc lehet. Korcsoportok:

- a) óvodás korosztály,
- b) 7–10 éves korosztály (kisiskolások),
- c) 11–14 éves korosztály (felsős diákok),
- d) 15–18 éves korosztály (középiskolások),
- e) a felnőttek korosztálya.

2. Néprajzi (népmesegyűjtő) kategória: rászedett ördögről szóló mesék gyűjtése.

A rászedett ördög vagy az ostoba ördög meséinek (AaTh 1000–1199) központi témája, hogy hogyan járt túl az egyszerű, de furfangos ember/asszony az ostoba ördög/halál/óriás stb. eszén. Az ebben a műfajban szereplő ördög, halál, óriás stb. nem azonos a tündérmesék félelmetes alakjával. Igaz ugyan, hogy nagy testi erővel és különleges képességekkel rendelkezik, de butaságának köszönhetően nevetséges és legyőzhető lesz. Az ördög komikus viselkedéséből és az egyszerű ember leleményességéből fakadó humornak tulajdoníthatóan ezek a mesék valójában tréfás mesék, a hagyományos mesemondáskor is elmondásuk elsődleges funkciója a közönség megnevettetése. Ebben a kategóriában műsoridő-korlátozás nincs.

3. Képzőművészeti kategória: *Mióta van a cigányoknak házuk?, A halál és az öregasszony és Az okos cigány* mesék illusztrálása a következő képzőművészeti technikák alkalmazásával:

tempera, vízfesték, zsírkréta (viaszpasztell), tus, illetve ezek kombinációi. Az ezektől a technikák alkalmazásától eltérő alkotásokat a szakmai zsűri nem értékeli.

Az alkotások mérete a következő legyen:

óvodások és alsós diákok: A/4-es méretű rajzpapír,
felsősök és középiskolások: A/3-as méretű rajzpapír.

Kérjük a versenyzőket, hogy alkotásaikat passepartout (papírkeret) nélkül küldjék be.

Az ajánlott mesék forrása:

1. *Mióta van a cigányoknak házuk?* (Borbély Mihály meséje, Egyházaskér)
Kálmány Lajos: *Hagyományok*. II. Borbély Mihály mondása után.
Néphagyományokat-Gyűjtő Társaság, Szeged, 1914, 46–48.
Újabb közlés: Katona Imre (szerk.): *Pingált szobák. Borbély Mihály meséi.*
Kálmány Lajos gyűjtése. Forum Könyvkiadó, Újvidék, 1976. 81–85.
<http://adattar.vmmi.org/index.php?ShowObject=konyv&id=252>

2. *A halál és az öregasszony.* (Kiss János meséje, Újvidék)
Penavin Olga: *Jugoszláviai magyar népmesék*. I. (ÚMNGY XVI.)
Akadémia Kiadó – Forum Könyvkiadó, Budapest–Újvidék, 1984. 435–436.
<https://www.vamadia.rs/pdf.js/107014>

3. *Az okos cigány* (Mester András meséje, Szaján)
Beszédes Valéria: *Jávorfácska. Fél száz szajáni népmese.*
Szabadka, 1978, (Életjel Könyvek, 15.) 63–68.
http://adattar.vmmi.org/fejzetek/663/02_mesek.pdf

A képzőművészeti pályázatra érkező munkák hátlapján a versenyző teljes nevét, születési évét, levélcímét, telefonszámát, villámpostacímét és felkészítőjének nevét, elérhetőségeit kérjük feltüntetni. A képzőművészeti pályamunkák beküldési határideje: **2025. április 7.**

A verseny tehát két részből áll: **körzeti elődöntőkből** és **döntőből**. Az előadóművészi kategóriában a versenyzők a magyar népmesekincsből választhatnak tetszés szerint egy-egy népmesét. A néprajzi kategória versenyzői a nagyszüleiktől, szüleiktől vagy más ismerősüktől hallott, rászédett ördög vagy ostoba ördög meséjét:

a) mint pályaművet külön dokumentumban lejegyezve és a gyűjtésre vonatkozó adatok feltüntetésével a hajnal.anna84@gmail.com villámpostacímre küldjék el, és/vagy

b) előadják a versenyen mint saját néprajzi gyűjtést.

Az előadóművészi kategóriában **csak online formában**, az alábbi Google-ürlap kitöltésével lehet benevezni:

https://docs.google.com/forms/d/11bJzFas-2o7B4E1_vCHQcriYV5_eKYJcvdC9ZcyjPHM/edit

Bővebb felvilágosítás **Baráth Hajnal Annától, Kopasz Ildikótól és Tripolszky Katától** a 024/811-266-os telefonszámon kapható.

Az előadóművészi kategóriában a jelentkezési határidő: **2025. április 7.**

A Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt gyermek- és ifjúsági versenye.